

De Brouwersduintjes

Het kleinste duingebied van Nederland

Op de grens van Zuid-Holland en Zeeland ligt een piepklein duingebied. Het ligt op de Brouwersdam en heeft geen officiële naam. Hoe klein ook, het is toch al gekoloniseerd door een aantal echte duinsoorten. De duinen hier staan nog in de kinderschoenen, maar het zou best kunnen uitgroeien tot een volwassen duingebied.

KEES VERTEGAAL

De Brouwersdam verbindt Goeree met de noordkust van Schouwen. Het is een van de grote Deltawerken. In 1970 werd hiermee een zeearm, de Grevelingen, afgedamd. Over de dam loopt een doorgaande weg, de N57 ofwel de Dammen-

weg. Via een parallelweg kom je aan de zeekant van de dam. Tegenover Port Zélande, dat aan de binnenzijde van de dam ligt, bevindt zich een duinenrij tussen weg en zee. Dat zijn de Brouwersduintjes. Hier kun je je auto parkeren en naar het strand lopen. Of die duintjes nog wat beter bekijken.

Het 'Voordelta-effect'

Bij het afsluiten van een zeearm is de kortste route niet per se de slimste. In de Brouwersdam zit een ruime slinger zodat hij zoveel mogelijk in ondiep water kon worden gebouwd. Een van die ondieptes was de Middelpaalt. Deze grote zandplaat lag tussen diepe getijdengeulen. Zo stroomden tot 1970 eb en vloed de Grevelingen

in en uit. Door de Brouwersdam kwam hieraan een abrupt einde. De drijvende kracht die de geulen en platen in stand hield, viel weg. Tegenwoordig overheerst de stuwende werking van golven die bij harde wind vanuit het westen de vroegere Grevelingenmond binnenrollen. Ze breken de platen af en duwen het zand in de geulen en in de richting van de nieuwe kustlijn. Dit is het 'Voordelta-effect': overal waar voormalige zeearmen zijn afgesloten, wordt de vroegere buitendelta afgebroken en het sediment landwaarts getransporteerd. De nieuwe duintjes op de Brouwersdam zijn ontstaan doordat het zand van de Middelpaas hier door golven op het 'land' werd gezet. Wind en plantengroei maakten er vervolgens duintjes van.

Dijk in duin

Een deel van het zand is hoger de dam op gestoven, waardoor ook aan de andere kant van de parallelweg duintjes zijn ontstaan. Nog een tijdje dan liggen er geen duintjes meer, verspreid op het asfalt maar zie je alleen nog een weg door duinen. De natuur zorgt op die manier voor een 'dijk-in-duin'-constructie zoals deze in de afgelopen tijd op Goeree en bij Noordwijk zijn aangelegd.

Rietorchis en roodborsttapuit

De Brouwersduintjes zijn nu ongeveer twee kilometer lang. De breedte varieert tussen twintig en zestig meter. Er staat veel helm, maar er is ook al aardig wat duinstruweel. Er broeden graspiepers, roodborsttapuiten en kneutjes. Verrassend genoeg groeit er ook al een flink aantal plantensoorten van natte duinvalleien. Waarschijnlijk zakt regenwater maar langzaam weg doordat er asfalt en steen onder de duintjes zit. Op de foto zijn flink uit de kluiten gewassen grote rietorchissen te zien, maar er staat ook brede orchis, stijve ogentroost, sierlijke vetmuur en herfstbitterling. Ook de zeldzame dwergbloem is gevonden. Niet slecht voor een duinregeltje van amper vijf hectare.

De duintjes groeien nog steeds, langzaam maar gestaag. Ze wandelen een beetje naar het noorden. Het Voordelta-effect is nog lang niet uitgewerkt. Wie weet ligt er over honderd jaar een compleet duingebied tegen de Brouwersdam...

KEES VERTEGAAL IS ZELFSTANDIG ECOLOGISCH ADVISEUR

De harde onderlaag zorgt ervoor dat regenwater niet gemakkelijk weg kan stromen als er eenmaal een laagje zand op het asfalt ligt. Zo vormen wind, zand en water zelfs op deze plek een duingebied.
Foto: Joost Bouwmeester.

Vlak langs het asfalt van de Brouwersdam prijken prachtige grote rietorchissen, als bewijs dat een gebied niet groot hoeft te zijn om groots te zijn.
Foto: Joost Bouwmeester.